

L'abast limitat de les **bandes** llatines juvenils

Els Mossos d'Esquadra calculen en quatre-cents el total de membres de bandes llatines juvenils actives a l'àrea metropolitana de Barcelona, com els Latin Kings, els Netas, els Mara Salvatrucha o els Vatos Locos. Tot i que alguns dels seus membres han protagonitzat episodis violents, no són considerats grups perillosos.

Sis joves, tots ells majors d'edat, són jutjats a l'Audiència de Barcelona com a presumptes autors de l'assassinat del jove Ronny Tapias, a la sortida de l'Institut Sant Josep de Calassanç, el 28 d'octubre del 2003. Segons el fiscal, els acusats eren membres d'una banda juvenil, els Netas, i van confondre Tapias amb un membre d'una banda rival, els Latin Kings, que dies abans els havia agredit a la sortida d'una discoteca.

Aquest fet és considerat un fet aïllat pels Mossos d'Esquadra, que troben que aquestes bandes –formades majoritàriament, però no exclusivament, per llatinoamericans– no són grups criminals. Són grups de joves que han importat dels seus països llatinoamericans de procedència una forma de moviment grupal molt jeràrquic i carregat de simbologia. Segons fonts dels Mossos d'Esquadra, els nivells de violència i activitat delictiva de les bandes originals, però, no es donen ara i aquí. Les mateixes fonts expliquen que, als Estats Units, on van néixer aquestes bandes –els noms de les quals han adoptat com una mena de franquícia: Latin Kings, Netas, Mara Salvatrucha o Vatos Locos–, sí que han esdevingut grups molt violents: “Els Mara Salvatrucha, per exemple, són bandes nodrides d'adolescents emigrats del Salvador –on ja han viscut les guerrilles– S'han estès per 23 estats i ja es caracteritzen per una violència gratuïta i extrema, fins al punt que introdueixen als EUA armes com els M-16 o els kalàixnikov.”

A partir del 1996, com a conseqüència d'una llei aprovada pel Congrés dels EUA, va començar en aquest país una política de deportació dels immigrants que haguessin comès algun delictes als seus països d'origen. Molts dels deportats han estat membres d'aquestes bandes que, lògicament, s'han refundat en diversos països de Llatinoamèrica, com l'Equador –sobretot a Guayaquil–, Salvador, Honduras o Guatemala.

Els Mossos d'Esquadra destaquen que, “en cap cas, aquestes bandes –ni les dels EUA ni les d'Amèrica Llatina– són comparables a les que ara es troben aquí: allà es troben sense cap expectativa de futur, consumeixen tota mena de drogues i estan abocats a la delinqüència”. El panorama que han trobat aquí els immigrants llatinoamericans sembla molt menys hostil. Com les primeres bandes sorgides als Estats Units, els uneix el fet de provenir de Llatinoamèrica –tot i que també s'hi ajunten catalans i algun immigrant d'origen magribí, segons els Mossos– i la voluntat de pertànyer a un grup tipificat, una mena de germania. La delinqüència no és una finalitat del grup, i això és el que els diferencia molt de les bandes consolidades a Amèrica. Però els actes delictius en poden ser una conseqüència: de les “proves de valor” per ingressar en la banda i de les trobades entre bandes.

Les “proves de valor”. Totes les bandes presenten una sèrie de característiques comunes. En primer lloc, són grups amb una jerarquia molt clara i inqüestionable i cal seguir les ordres dels

Imatge del judici a sis adults acusats de l'assassinat del jove d'origen colombià Ronny Tapias, que va començar el passat 4 d'abril. Segons els fiscals, els acusats, membres dels Latin Kings, van matar Tapias perquè el confongueren amb un membre de la banda rival dels Netas.

“superiors” amb obediència cega. Per ingressar en una banda, s'obliga els nous ingressants a superar proves de valor que demostrin que són mereixedors de l'honor de pertànyer a la banda. Aquestes proves poden ser una demostració de resistència física de l'aspirant o el primer contacte d'aquest jove amb la delinqüència. En la Mara Salvatrucha, també coneguda com MS-13 (el número és pel carrer de Los Angeles on va néixer la banda), la prova s'anomena *brincado* i consisteix en el fet que l'aspirant rep una pallissa d'un o diversos membres de la banda: diuen que, en el cas de la MS-13, la pallissa consistia a aguantar els cops durant tretze segons; en el cas de la MS-18 (una altra Mara, nascuda en el carrer 18 de Los Angeles), atonyinaren els aspirants durant 18 segons.

Altres bandes fan servir *la paret*, on el nouvingut, arrambat a un mur, ha d'aguantar els cops que li propinin els altres membres de la banda.

L'altra modalitat de proves és la que obliga els aspirants a cometre un delictes com a demostració que estan disposats a tot. Segons els Mossos d'Esquadra, l'encàrrec més comú com a prova de valor és un robatori. El de telèfons mòbils és l'exemple més comú; però també bicicletes i peces de roba són objectes de furt en aquestes proves tan peculiars.

Experts de la policia catalana insisteixen a recordar que no cal alarmar-se per aquest fenomen perquè té unes dimensions limitades, ara per ara. “Nosaltres —diuen—, per la nostra part, estem alerta perquè no vagi a més i no augmenti el nivell de perillositat d'aquestes bandes.”

L'enfrontament entre bandes. Els dos casos d'extrema violència detectats fins ara a Catalunya, i concretament a l'àrea metropolitana, han estat l'assassinat de Ronny Tapias i l'apunyament d'un jove veneçolà a l'Hospitalet de Llobregat, el passat 25 de març. En els dos casos s'ha tractat d'un enfrontament

entre bandes. En el primer cas, tot indica que un grup de Netas va confondre Tapias amb un dels Latin Kings que, dies abans, havia agredit alguns membres de la seva banda.

En el segon, els Mossos diuen que hi ha proves per sospitar que el presumpte agressor, un jove de disset anys que s'ha confessat autor del delictes davant del jutge de menors, és un membre dels Latin Kings, mentre que la víctima, que va rebre unes 30 punyalades, era dels Netas.

Si alguna cosa diferencia aquestes bandes dels grups de joves que s'agrupen espontàniament és que hi ha una jerarquia molt clara que tots els membres han de respectar. L'organització inclou un cap dels Latin Kings, per exemple, a Barcelona, però també un repartiment de tasques molt estructurat per sota d'ell, amb tresorer inclòs. Els membres fan una aportació setmanal a la banda, que acostuma a estar al voltant dels 3 euros, segons els Mossos.

Les bandes no són sectes –o grups totalitaris, com en diuen els experts policials–, però sí que comparteixen alguns elements característics: el proselitisme i la persuasió coercitiva, és a dir, l'establiment de barreres per evitar la deserció de la banda. “*Once a King, always a King*”, diuen a la banda dels Latin Kings.

A la pràctica, matisen els Mossos, no és tan impossible sortir d'una banda de les que hi ha a Barcelona. I, de fet, molts marxen després d'haver presenciat algun episodi violent. La deserció acostuma a provocar les amenaces de mort del grup que, sortosament –mai fins ara– no s'han arribat a complir.

Però, de vegades, segons ha dit la Guàrdia Urbana de Barcelona a alguns mitjans, també és cert que les desercions han provocat baralles en alguna banda.

Bandes limitades. La presència de bandes juvenils d'origen llatinoamericà està molt centrada en l'àrea metropolitana

de Barcelona, on els Mossos d'Esquadra calculen que hi ha uns 400 joves d'entre catorze i vint-i-quatre anys que en són membres. No tots, però, són igualment actius. Les mateixes fonts assenyalen que hi ha un nucli dur d'uns cinquanta o seixanta joves, mentre que la resta està molt menys relacionada amb els moviments de les bandes. No es descarta que hi pugui haver membres de bandes a Lleida o en alguna altra ciutat, però són individus aïllats que, quan es reuneixen amb la resta de la banda, ho fan a Barcelona.

A València es va registrar la presència dels Latin Kings fa un mig any, com a conseqüència d'un delictes, però la banda no ha tornat a donar senyals de vida des de llavors, segons fonts de la Policia Nacional. A Barcelona, les bandes més actives són els Latin Kings i els Netas, però també s'han detectat membres de la Mara Salvatrucha i alguns –molt pocs– grafitis dels Vatos Locos. Tot i les informacions aparegudes sobre una

presència especialment intensa de bandes al barri barceloní de Sants i zones de l'Hospitalet de Llobregat, els Mossos desmenteixen que cap d'aquestes bandes “control” cap territori: “Poden estar en qualsevol lloc –expliquen– perquè no han arribat a ser tants per ser inexpugnables en una zona concreta. Canvien de lloc sovint perquè, quan comencen a ser detectats pels veïns d'una zona, la policia fa acte de presència i ells se'n van. De fet seria un fracàs nostre si permetéssim que es fessin amos i senyors d'un barri.” Com és lògic, també han demostrat que saben fer-se fonedissos després de successos violents, com va ser la mort de Ronny Tapias.

Tot i això, el missatge dels Mossos continua sent molt prudent: “No es poden atribuir a tots els membres d'una banda el que han fet individus concrets. No es pot acusar o criminalitzar tot el grup.”

Alex Milian

ELTEMPS

setmanari d'informació general

Butlleta de subscripció

Primer cognom _____	Segon cognom _____	Nom _____
Adreça _____	Població _____	Codi postal _____
Telèfon particular _____	Telèfon feina _____	El pagament de la subscripció el faré de la següent manera:
Doc. d'identitat _____	Correu electrònic _____	Targeta de crèdit Visa ☐ Mastercard ☐
Edat _____	Professió _____	Núm. <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

Se subscriu al setmanari EL TEMPS per un període d'un any, prorrogable si no hi ha ordre en contra. I un import de 125,16 teuros (estat espanyol, Andorra i Catalunya Nord)

Reste d'Europa: 225,38 €
Amèrica: 465,78 €

Títular _____
Data de caducitat _____
 Xec bancari adjunt a nom d'Edicions del País Valencià
 Gir postal núm. _____
 Domiciliació bancària (ompliu dades de sota)

Dades de facturació

Nom _____	NIF / CIF _____
Adreça _____	Població _____
_____	Codi postal _____

Domiciliació bancària

Distingits senyors: Caixa/banc _____	Agència _____
Adreça _____	Població _____
_____	Codi postal _____
Nom i adreça del titular del compte _____	

Els preguem que, fins a nova ordre, els rebuts que presentarà Edicions del País Valencià, SA, per l'import de la SUBSCRIPCIÓ ANUAL a pagar en 1 rebut anual 2 rebuts semestral siguen pagats a càrrec:

Núm. compte   _____ de _____ de 200_

Signatura _____

EL TEMPS Avinguda del Baró de Càrcer, 37, porta 1,
entresol • Tel 963 535 100 • CIF A-46186821 • 46001 VALÈNCIA

